

POREMEĆAJI U PONAŠANJU MLADIH I MJERE KOJE SE PROVODE

Jelena Čugalj socijalni pedagog

ŠTO SU POREMEĆAJI U PONAŠANJU (PUP)? Poremećaji u ponašanju uključuju sva ona ponašanja djeteta i mlade osobe koja nisu prilagođena njegovoj životnoj dobi ili okolini, ometaju njihovo funkcioniranje tako da štete djetetu i mladoj osobi, okolini dovodeći ga u sukobe, ili ga isključuju iz komunikacije s okolinom. Dvije su skupine poremećaja u ponašanju, u djetinjstvu i adolescenciji: Aktivni poremećaji u ponašanju: odnose se na sva društveno nepoželjna i neprihvatljiva ponašanja, ponašanja koja odstupaju od uobičajenih, očekivanih i „normalnih“. Za djecu koja se ovako ponašaju često se može čuti da su nemoguća, zločesta, van kontrole, itd.

Pasivni poremećaji u ponašanju: obuhvaćaju djecu koja su povučena, mirna, tiha, često izolirana i neprihvaćena od vršnjaka. Kako oni ne ometaju rad u školi i ne izazivaju probleme ne percipira ih se kao „problematične“ pa često izostaje intervencija i pomoć odraslih.

KAKO PREPOZNATI PONAŠANJA KOJIMA DJECA ŠALJU POZIVE U POMOĆ? U svom širem značenju poremećaj u ponašanju obuhvaća: izostajanje iz škole, nedisciplinu u školi, neposlušnost, prkos, ispade bijesa, povlačenje, osamljivanje, skitnju tijekom dana, laganje, varanje, žicanje, prijetnje, pušenje, konzumiranje droga i alkohola, ostajanje vani unatoč zabrani roditelja, kršenje pravila, nedostatak empatije, pretjerani strah, psihosomatske promjene, interese neprimjerene dobi, kršenje javnog reda i mira. Važno je naglasiti da se ovakva ponašanja moraju javiti VIŠE puta i TRAJATI neko vrijeme kako bi se govorilo o poremećaju u ponašanju.

UZROCI

odnosi u obitelji (npr. „kontrolirajući“ roditelji, zanemarivanje, zlostavljanje, poremećeni odnosi u obitelji, alkoholizam i druge ovisnosti),

utjecaj okoline i društva,

osobni psihološki čimbenici (npr. osjećaj neželjenosti, smetnje motivacije, loša slika o samom sebi),

osobni biološki čimbenici (npr. genetski čimbenici, poremećaji središnjeg živčanog sustava ili endokrinološkog sustava)

Maloljetnici i mlađe punoljetne osobe koji dolaze u sukob sa zakonom sudi im se Zakonom o sudovima za mladež (NN84/11, 143/12, 148/13, 56/15) Ovim zakonom se uređuju odredbe za mlađe počinitelje kaznenih djela - maloljetnike i mlađe punoljetnike. Maloljetnik je osoba koja je u vrijeme počinjenja djela navršila četrnaest, a nije navršila osamnaest godina života, a mlađi punoljetnik je osoba koja je u vrijeme počinjenja djela navršila osamnaest, a nije navršila dvadeset i jednu godinu života. Maloljetnicima se za počinjenje kaznenih djela kao sankcije izriču odgojne mjere i maloljetnički zatvor a uz uvjete predviđene ovim Zakonom i

sigurnosne mjere. Svrha je odgojnih mjera da se pružanjem zaštite, brige, pomoći i nadzora te osiguranjem opće i stručne naobrazbe maloljetnog počinitelja kaznenog djela utječe na njegov odgoj, razvijanje njegove cjelokupne ličnosti i jačanje njegove osobne odgovornosti radi suzdržavanja od ponovnog činjenja kaznenih djela.

Vrste odgojnih mjera:

- 1) sudski ukor,
- 2) posebne obveze,
- 3) pojačana briga i nadzor,
- 4) pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi,
- 5) upućivanje u disciplinski centar,
- 6) upućivanje u odgojnu ustanovu,
- 7) upućivanje u odgojni zavod,
- 8) upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu.

Maloljetnički se zatvor izriče starijem maloljetniku za kazneno djelo za koje je u zakonu propisana kazna zatvora tri godine ili teža kazna, kad s obzirom na narav i težinu djela i visoki stupanj krivnje ne bi bilo opravdano izreći odgojnu mjeru, već je potrebno kažnjavanje.

Centar za socijalnu skrb osim savjetovanišnog rada sa mladima i roditeljima koji ispoljavaju poremećaj u ponašanju radi na izvršavanju odgojnih mjera izrečenih temeljem Zakona o sudovima za mladež, osim Odgojne mjere- Upućivanje u odgojni zavod i kazne maloljetničkog zatvora što je u nadležnosti suda,, a centar radi na planu postpenalnog prihvata i pružanju pomoći roditeljima i maloljetniku u njegovoj integraciji u obitelj i socijalnu okolinu.